

Problem prehodnosti na slovenskih univerzah

Najlepše se zahvaljujem prof. Jozetu Duhovniku za nekatere nove podatke, ki bolje osvetljujejo problem prehodnosti na slovenskih univerzah v prvih letnikih. Glede števila vpisanih študentov v prvi letnik študija navajam naslednja vira. V članku gospe Kontler - Salomon (Delo, 6. maj, str. 2) je napisano, da v Sloveniji že od leta 2003 delež dijakov, ki se vpišejo v prvi letnik študija, presega 60 odstotkov vpisne generacije, medtem ko je ta delež v visoko razviti Švici le 12 odstotkov (vir: rektor švicarske visokošolske ustanove ETH, prof. Konrad Osterwalder, Delo, 19. junij, str. 11). Ker se pri nas vpiše v prvi letnik petkrat več študentov kot v Švici, je razumljivo, da je uspeh naših študentov v prvem letniku veliko slabši kot švicarskih. To se kaže tudi v odstotkih vseh študentov glede na celotno populacijo za Slovenijo in Švico. Pri tem ne predpostavljam a priori slab genetski potencial slovenskega naroda, temveč le veljavnost neenakomerne porazdelitve sposobnosti in motiviranost študentov vsakega naroda. Povprečna sposobnost in uspe-

šnost študentov zato pada z naraščajočim deležem študentov med mladimi.

Glede privlačnosti posameznih tehničnih fakultet navajam podatke samo za Fakulteto za elektrotehniko (FE) in Fakulteto za strojništvo (FS). V letih 2003, 2004 in 2005 se je na FE vpisalo 83, 92 in 86 odstotkov študentov, ki so si ta študij izbrali kot prvo željo. Ustrezni podatki za FS so 68, 77 in 78 odstotkov.

Zaradi vedno večje množičnosti študija prof. Osterwalder opozarja na potrebo po ločevanju visokošolskih ustanov na elitne (na katerih se od učiteljev zahteva uspešno in mednarodno primerljivo raziskovalno delo, od študentov pa zavzet študij) in preostale visokošolske ustanove, o čemer intenzivno razmišljajo tudi v drugih evropskih državah, na primer v Nemčiji, kjer so študentje 2,4 odstotka celotne populacije (vir: nemška revija *Forschung & Lehre*, 7/2005). V ZDA je izmed 4000 visokošolskih ustanov le okoli 100 elitnih.

S prof. Duhovnikom se popolnoma strinjam, da je kakovost šole

odvisna od znanstvene uspešnosti profesorjev. V zahtevnih okoljih se ta med drugim ocenjuje tudi glede na število znanstvenih objav v najboljših revijah (*Science*, *Nature* in podobne) in glede na citate. Ker so pri nas objave te vrste zelo redke, ocenjujemo znanstveno uspešnost s številom objavljenih člankov v prvi kategoriji, ki je določena po metodologiji ARRS tudi za področje tehnike (glede na faktor vpliva v SCI). Glede odličnosti laboratorijev tehničnih fakultet (ki privlačijo dobre študente) v svojem prvem članku nisem imel posebej v mislih FE, ki po raziskovalnih rezultatih

ne odstopa bistveno (navzdol ali navzgor) od drugih slovenskih tehničnih fakultet. Na primer v obdobju 2001–2006 (podatki iz baze SICRIS) je prvih pet najboljših raziskovalnih skupin na FE (glede na objavljene članke) objavilo po vrsti 34, 30, 23, 17 in 10 člankov prve kategorije (to je kategorije A1). Ustrezni podatki za FS pa so 34, 14, 11, 10 in 8 člankov kategorije A1. Za izboljšanje rezultatov znanstvenega dela na naših fakultetah zato znova predlagam, da uvedemo za študente, ki jih financira ARRS kot pogoj za pripustitev k zagovoru doktorskega dela skandinavske kriterije, to je 4–5 člankov iz tematike doktorskega dela v mednarodnih

revijah s spodobnim faktorjem vpliva.

Na dobrih tehniških fakultetah v tujini imajo matematične in fizikalne predmete tudi v višjih letnikih. Ti študentom omogočajo pridobitev ustreznih predznanj za uvajanje v najnovejše visoke tehnologije (npr. v nanotehnologije). Odpravljanje ali zmanjševanje obsega matematičnih in fizikalnih predmetov naših tehničnih fakultet verjetno ne bo pripeljalo v družbo najboljših tehničnih fakultet na svetu.

Prof. dr. ALEŠ IGLIČ, profesor fizike na Fakulteti za elektrotehniko UL

Uredništvo s tem zaključuje polemiko.

